

F O A I A

pentru

MINTE, ANIMA SI LITERATURA.

Nr. 16.

MERCURIU, 18. APRILIE

1856.

OMBLĂ SHI NATVRĂ.

(Къде във всичко пъвлікътъ притълъв артикулъ че еші дн „Ісіс се ё натвра“, жврпалъв пептъз респіндіреа штійцелоръ патврале ші ексакте din тоате - класеле, редицетъз de Domызъ Професоръ Dr. Ізлів Бараши Бокревиці. Din трактареа обіектелоръ че ле а пъвлікътъ D. Редакторъ алъ жврпалъв „Ісіс се ё Натвра“ дн 9. Актери че не соріръ ла тъло, пътешъз днкрединга не пъвлікълъ постгръз четіторіз, къдълъ че из ва пріші дн къвошіпъзъ дисемпътатеа жврпалъві ачествіа, ва сімізъ въз дефектъ таре, къндъ ва да съ жвдече, кътъзъ алъ жврпалъві „Ісіс се ё Натвра“ дн штійцеле патвралі.

„Ісіс“ еасъ о коль не сентешъзъ дн 4. ші днкъ імѣстратъ къ десятие літографіче, атъзъ обіектеле din рептивлъзъ апішалъзъ кътъ ші штампор-фосіреа лоръ ші а фенотепелоръ, не лънгъ въз предъ дикретъ de 2 галіні. Р.)

„Омълъ гъсеште дн лътъ дозъ обіекте карі потъзъ съ окъпе атендівнеа ші стадіялъ съзъ; ачесте дозъ обіекте съжтъ: Натвра каре дн жонк-циоаръ ші фінда са пропрій, тораль. Філь-каре днтр'ачесте дозъ обіекте есте о сфере импенсъ, днфінітъ. Натвра есте пегренигъ інфинітъ; къчі тоате кътъ се афълъ дн черзъ ші не пътжитъзъ, Соареле, Стелеле пепвътъроазе ші тіліоанеле de фінде вії, de плантъ ші de минералъ карі се афълъ не зскатъ, дн очеапъ ші дн съжвлъзъ пътжитълъзъ, тоате съжтъ конприне дн domenълъ Натвреи. Дар ші сфера фіндеи торале а отвлаи есте днфінітъ, къчі е днфінітъ дн адънчітъ: есте въз Очеапъ импенсъ de идеи, de акідіві, de сімдімінте ші де креадіві аргістічіе карі алъ продъзъзъ пепвътеравілъзъ фанте че днплязъ пацінеле історіе цевлаи възапе-

ди цепере ші а діферітелоръ паціві дн парті-
кларъзъ.

Аша дар днайнгеа отвлаи стадіосъ се дн фъд ішевазъ дозъ серіи de стадія, адікъ стадіялъ Натвреи саъ стадіялъ фінделоръ фісіче ші мате-
риале че есість, ші създівіа Історіеи саъ філосо-
фіеи, адекъ стадіялъ фіндеи торале а отвлаи, леціле
есістіндеи ші модъзъ десволтъреи еи дн діферіт-
еколе ті кътъ а продъзъ діверсе інстітуте възапе,
лекі, овічіві, легътврі пъвліче ші сочіале, шті-
ндеи ші арте.

О діферіодъ ретаркавіль днтр'е ачесте дозъ фелізрі de стадіи есте, къдълъ д'інтжів есте ма-
еаскъ, не къндъзъ чел д'алъ дозілеа есте маи адънкъ
ші маи австрактъ. Дн стадіялъ Натвреи гъсіт о
печесітате фісікъ, о консеквіпъзъ пежитрервіпъзъ;
de ачеса ачесте стадізъ овічовеште не отвла о
гжандіре лодікъ, не къндъ стадіялъ Філософіеи ші
алъ Історіеи въ поате фі аша de еаскъ, къчі аічі
нъ domenеште о печесітате фісікъ, чі воінда тор-
алъ а отвлаи жоакъ въ роз таре дн ачест до-
мен; апои ші обіектеле сале нъ съпът візівіле ші
пальпавіле (de піпът), съпът ідеале, австрактъ. Дар
дакъ не de о парте нъ съжт аша de еаскъ ка-
штійцеле фісіче (штійцеле патврале), не д'алъзъ
парте съжт маи адънкъ, къчі вртеаузъ къдъ черчетъ-
ріле лоръ пънъ ла кестівіле челе таи днпалте,
пънъ ла пріпчінеле пріпчіпелоръ, ла кавса тұтвроръ
фінделоръ, ла днченітъзъ абсолютъ ал тоате пат-
врі ші ла сөжршітъзъ фіналъ ші абсолютъ а тұт-
рор тімінрілоръ; de ачеса къдълъ дрент къвжитъ кіар
Аристотеле а паттіл філософіеа „штійцела штій-
целоръ.“

Де не вом аръка ведереа поастъръ асвіра
діферітелоръ епоche але історіеи, о съ ведемъ къ
ачесте дозъ серіи саъ сфере але стадіелоръ ал
окниаг дн тог тімізъзъ спірітъзъ оаменілоръ; днесь

фієші-каре епокъ а авѣт о преділекцівне (преферінгъ) пептрѣ вна сав алта дінтрѣ ачесте дозъ сфере. Оamenii аз фоств Ѵв діферітв тінагрї, орі патагралісті орі філософі.

Съ жичепет къ титиевріле ап гіче!

Тоді попвлій орієнталі античі карії ав фост
Жпайлте de епока Еленилор ав авт ідеі фоарте
Жпалте апвра отвалі ші паттерні; Жпесь ачесте
ідеі н'яг фост в легате Жптре динселе кв о легъ-
твръ методікъ, штіппдіфікъ. Жптр'адевър кв чеа
mai маре тіpare ведем акжт кв Indienii античі
карії ав адъс квлтвра ла Еріндіенії античі ші пріп-
тр'юшії ші ла Елада, кв Indienii античі, зік, ав
пресімдітв о твзациме de ідеі Жпалте каре токтай
Жп врта твлтор секоле, штіппдіце методіче ле а
десконеріт; Жпесь, преквт am зік, метоада штіпп-
діфікъ а ліпсіт жа ачесте пацієні фоарте вогате
Жп імажінації, де ачееа кв дрент кважит съ
dateazъ оріцінеа штіппдіелор din тімпзя Еленилор
античі кжнд ав Жпфлоріг скоалеме пемврітоаре
ав впзі Сократе, Плато, Аристотеле, Zeno ш. ч. л.
ші кжнд артеле ав фост репресентате прім Фідіас,
Зевксіс, Ніндар ш. ч. л.

Аколо гъсім леагъвла штійпделор шіл алғартелор. Аколо пі се жиғыцішегъ піште фігірі шаістоасе каре-і пітеп пріві ка пърінді пъскочі-торі аі штійпделор імence ші аі артелор съвліте. Ақоло а фостұ Талес, філософы спекълатів өчелдінтығ қаре а жидръеніт а ворбі десніре жиғептевіл әтіме; аколо а фостұ үн Сократе, татыл філософіе торале ші жиғестів впі оғы віртгосы: Арістотеле, татыл әсеміні, метафісіні ші ал історіе паттерле; Иєкрате, татыл медічине, ші әктіе пітеп нұ се гъсек аколо карі, ка стелеле челе тарі але черівлі п'яғ жиғетат пісі пів вор жиғета а стръльві жи історія әтіме.

Дар къ тоатъ діверсітатеа съдіелор ла Елепі, гъсім о преділекціяне пентръ філософіе; фісічі, медічії ші алді оамені de штіїпде есакте аз фост ші філософі; філософія а предомнітв ла джшії песте фісікъ; ідеіле австракте аз фост таи квлті-
вате de кът ідеіле емпіріче, de ачееа птіїпцеле
натврале ла Елепі аз фост фоарте інкомплекте
ші грешіте; дањь dap ne d'o парте опере філосо-
фіче але влві Сократе, Плато, Арістотел, преквт
поезия лві Омерв, елоквіпда лві Демостене ші
артеле драматіче але влві Софоклес, Еспінідіс
ичл, аз рътас ка піште моделе неатинсе, ідеізе

жн штіпцел патврале але ачестора ероі ав фост
фоарте търцініте ші фоарте грешігє; къчи секо-
льз de атвпчі а фостъ консакратъ пептрв квтвд
ідеілор абстракте жн сфера філософієї ші а про-
дукціюлор сплітже жн артеле фртвоасе, дар нз
ла черчетърі етпіріче жн доменъл патвреі каре а
фост атвпчі д'ян опізонт фоарте търцініт. Аша
дар жн епока класікъ а Елепілор ствдізлв отвзлв
а предомніт песте ствдізл патвреі (Ва зтма.)

DATE STATISTICE

despre cele cinci poteri mari Europene.

I. Intinderea pamantului, in mile Geogr.

1. Austria are in Europa	12,120
2. Francia are in Europa	9,625
In Asia: Pondichery, Karihal, Mahé	24
In Africa: Algier, Senegal, Bourbon	10,202
In America meridionale: Guyana	1,922
In India occidentale: Martinique, Gvad- lope, Desid	59
In Australia: Marquesas, Caledonia noua	44
In America apusana: S. Pierre, et Miquelon	9
	Suma
	21,785
3. Anglia numai in Europa are	5,712
In America: Canada, Braunschweig noua, Scotia noua, Eduard, Newfound- land, Hudson-Bai, Antiqua, Barba- does, Dominica, Granada, Montferat, Newis, S. Lucia, S. Vincent, Tabago, Tortola, Virgin, Trinidad, Angloila	107,015
Jamaica, Bahamas, Bermuda, Guyana, Honduras, Falceland	5,617
In Africa: Capu de buna speme, Sierra Leone, Gambia, Aera, Coast, S. Ilona, Fernando del Po, Ascension, Sechellen, Socotora, Maurit	6,408
In Australia: Valis merid. Victoria, Aus- tralia merid. Vandiemensland, Aus- tralia occid., Seeland noua	29,134
In Asia: Ceylon, Balari, Cocos, Honcong, Labnat, Borneo-Sarvac	1,294

In India resariteana : Bengalia, Madras, Bombai, Heydrabad, Mysore, Oude, Guicovar, Travancore	62,656
Suma	227,836
4. Rusia in Europa are	95,040
in Asia are	226,231
in America are	17,500
Suma	338,771
5. Prusia numai in Europa are:	5,104

II. D u p e s u f l e t e.

1. Austria numai in Europa are	36,514,466
2. Francia in tote laturile	38,760,486
3. Anglia in tote laturile	194,272,615
4. Rusia in tote laturile	66,748,000
5. Prusia are numai in Europa	16,396,803

III. Militia pe uscatu.

1. Austria are cu totul capete	592,845
2. Francia are	642,715
3. Anglia are	157,062
4. Rusia are	1,080,241
5. Prusia are	478,781

IV. Marina cu tunuri.

1. Austria are de avalma nai 104 cu tunuri	742
2. Francia are " " 329 "	8,948
3. Anglia are " " 491 "	20,539
4. Rusia are " " 215 "	8,000
5. Prusia are " " 51 "	188

V. Statul Financiale.

1. Austria are in flor. conv. proventu	245,333,724
Spese:	386,846,646
Datorii:	1,600,000,000
Fundamentu bancului in metalu:	45,633,462
Chartiele bancului cerculeasa:	382,658,566
2. Francia in flor. conv. are proventu	568,000,000
Spese:	578,000,000
Datorii:	1,812,000,000
Fundam. bancului in metalu:	186,798,000
Chartiele bancului cerculeasa	268,415,000
3. Anglia totu in flor. conv. are pro- ventu	584,972,000
Spese:	581,238,000

Datorii:	5,400,000,000
Bani uscati la bancu	179,638,186
Chartile bancului cercul.	238,729,61
4. Rusia in flor. conv. are proventu	360,000,000
Spese:	412,000,000
Datorii:	1,200,000,000
Chartii circulatore sunt:	572,000,000
5. Prusia in fl. conv. are proventu:	168,000,000
Spese:	164,000,000
Datorii:	330,000,000

Dupa Fényes Elek, inpartasesce M. S. Noacul.

СТЕФАНЪ ЧЕЛДЪ МАРЕ III РАДѢЛЪ ПРИНЦЫЛЪ РОМАНИЕІ.

I.

Бечітмаці din корпурі, оастеа съ с' адгне,
Къчі спре ротъніеа врез съ плекъ ев тъне;
Врез къ пріпцълъ Радѣлъ ка съ амв ресбелъ,
Къчі къ Падішахълъ саб зпітъ ші елв.
Церіле Ротъне ка съ ле свыціце.
Іарз къ алві Радѣлъ фікъ-о съ тъ 'пкоръ,
Ші 'п скльвіа-амаръ съ ле факъ амльціце.
Къ-ачеа тъндръ фатъ къ първ гълвіоръ;
Къ окії алвастрі, двлче віореле,
Скліпторі ка фокълъ разелоръ de стеле.
Къчі штіді къ домніда актъз по тай амв,
Ші 'птропліи de авръ сінгірелъ т' афлатъз.
Не елв, лъпгъ тіне, не тъндра Вокідъ,
Врез с'о пнпз ср шадъ спре амв фі Domnigъ.
Іарз тай твлтъ чеі локъ, че тай квдеть ев,
Де-а вреа съті ажате впплъз Димнезез!
А'птрпі зп вна деріле ротъне,
Спре-а нз съ тай теме de оарде пътъне.
Зice Domnulъ Стефанъ вътъръ къпітані,
Тоді съ 'пкліз ші ёсъ къ паші ветерані.

II.

Noантеа своаръ івте, деріле с' аратъ,
Арміеа лві Стефанъ тоатъ і адгнать;
Ші съ плече аштантъ семпълъ свпъторіз,
Ка-атзична ротъніа твріа мii de орі,
Цептря Domnъ ші царъ; ш'алор ферічіре.
Ера пептря дъпсълъ зпіка сімцире,
Іатъ ші Еровълъ пе-зпз каљ сввръторіз,
Він-автнпз зп тънъ паљвщ лячіторіз.
Дъоколъ арматеі тротпеле съ снпе,
Комъндеазъ, 'пдатъ трзпеле ротъне.
Съ пнпз лв тішакре ка валь дспъ валь.
Лифрвтеле Стефанъ жоакъ алв сев каљ.

(Ва зрта.)

НОСОКОМИА ЦЕРЕІ РОМЪНЕШТИ.

ПРЕСКОРТАРЕ

Алкътвітъ днъцъ листеле комісійор спіталічешті ші але докторійор de жъдеце, de тішкагеа с талгрійор ю пентръ болпавій інтраці, дисъпътоші, торді ші ръташі дн къръ не тот кърс апвлі 1855, каре спіталгі се кътпнпъ песте tot de 265 патврі.

Nr. болпавійор афаді iп фінцъ прін спіталгі ла 1-ій Іапзарі 1855		Nr. челор че аи інтрат дн кърсъ апвлі		Тоатъ съма		Бър- баді ші фемеі дн тотал		Din каре саs дисъпътошат		Аз твріт		Аз рътас сът къръ ла 1-ій Іапзарі 1856		ЖЪДЕЦЕЛЕ			
бр- баді	фе- меі	бър- баді	фе- меі	бър- баді	фе- меі	бър- баді	фе- меі	бър- баді	фе- меі	бър- баді	фе- меі	бър- баді	фе- меі	бър- баді	фе- меі		
6	3	73	76	79	79	158	74	75	1	—	4	4	Pimnікъ Сърат.				
6	8	117	165	123	173	296	110	162	2	1	11	10	Бръзда.				
6	4	119	84	125	88	213	113	77	2	1	10	10	Бъзъз.				
9	5	181	91	190	96	286	177	88	2	1	11	7	Іафовъл.				
6	6	111	88	117	94	211	110	77	4	8	3	9	Димбовица.				
2	1	102	40	104	41	145	98	37	3	—	3	4	Іаломіда.				
1	1	130	55	131	56	187	124	55	2	1	5	—	Влашка.				
7	5	119	84	126	89	215	111	80	4	2	11	7	Мъщчелъ.				
5	5	182	30	187	35	222	185	29	1	3	1	3	Телеортанъ.				
8	5	100	145	108	150	258	103	138	1	1	4	11	Арцешъ.				
6	8	79	88	85	96	181	72	91	5	1	8	4	Олтъл.				
6	8	128	103	134	111	245	127	104	6	2	1	5	Вълчеа.				
3	5	171	59	174	64	238	158	60	5	—	11	4	Романаді.				
10	13	153	117	163	130	293	149	117	5	3	9	10	Должъ.				
10	5	115	65	125	70	195	115	62	1	3	9	6	Горжъ.				
1	4	138	54	139	58	197	133	50	5	4	1	4	Mexedindi.				
92	86	2018	1344	2110	1430	3540	1959	1302	49	1	30	102	98				

О Б С Е Р В А Ц И I.

3540. Тоатъ съма болпавійор інтраці дн къз-
тареа спіталгійор de діферіте боле, къз іеі ръ-
таші din апвлі 1854, дисъ:

дн къзтаре, віне ла 46 indibide
торт.

200. Аз рътас дн къръ ла 1-ій Іапзарі 1856.

3540.

Н.Б. А честъ Nr. de болпаві на паралелісжндъ-
кв ачела че саs къзтат tot дн ачесте спіталгі
дн кърсъл апвлі 1554, дн съмъ de 2826, резъ-
теазъ ви пріос de 714 болпаві къз саs къзтат
таi твъл дн кърсъл апвлі 1855, днъ
стървіделе жптреввідате.
(Іскълт) Шефъл Комуітетълі N. Гасі.

437. De воале овічнітіе.

2,962. De воале венеріче.

101. De ръже.

40. De келие.

3540. — Din каре.

3,261. Саs дисъпътошат.

79. Аз твріт, каре шорталітате аналогі-
съндъ-се не Nr. de 3540 болпаві інтраці